

Q&A Pilot Oriëntatietrajecten

1. Aanmelding deelname pilot

- Hoe kan ik aanmelden voor de pilot?
- Is deelname verplicht of kun je ook zonder deelname aan de pilot oriëntatietrajecten aanbieden? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?
- Waarom vallen al bestaande activiteiten voor (her)oriëntatie onder een "pilot" terwijl scholen dit al heel lang doen?

Antwoord

Het is niet verplicht voor mbo-instellingen om oriëntatieprogramma's aan te bieden. Maar wanneer zij hiervoor kiezen gelden per 1 augustus 2024 de richtlijnen zoals in de beleidsregel omschreven.

Let op: dit geldt ook voor oriëntatieprogramma's die al langer bestaan.

Aanmelden voor de pilot is niet nodig. Mbo-instellingen die oriëntatieprogramma's aanbieden doen automatisch mee aan de pilot.

De periode 2024-2028 wordt als pilot beschouwd, omdat wordt onderzocht of oriëntatieprogramma's zoals bedoeld in de beleidsregel effectief zijn. Daarnaast wordt onderzocht of het huidige wettelijke kader toereikend is, of in de toekomst aanpassing behoeft.

Nadere toelichting

Er is een behoefte geconstateerd aan een brede oriëntatiemogelijkheid voor studenten. In de praktijk worden al verschillende oriëntatietrajecten aangeboden. In deze programma's worden diverse inschrijfposities en werkwijzes gehanteerd, waardoor er geen zicht is op deelnemende studenten en de effectiviteit. Daarnaast is de brede toegankelijkheid niet altijd geborgd, en de bekostiging niet passend.

Er is echter wettelijke ruimte om oriëntatieprogramma's aan te bieden. In de beleidsregel oriëntatieprogramma's wordt verduidelijkt welke wettelijke ruimte mbo-instellingen hebben om een oriëntatietraject te bieden aan studenten die bij instroom nog geen studiekeuze kunnen maken, of aan studenten die zich willen heroriënteren. Zoals opgenomen in de Werkagenda mbo, is het doel van de oriëntatieprogramma's dat studenten een passende en bestendige studiekeuze maken, waardoor uitval en onnodige studiewissel kan worden verminderd.

Wanneer een instelling een (her)oriëntatietraject aanbiedt, dienen studenten per 1 Augustus 2024 volgens de beleidsregel ingeschreven te worden op een opleidingsdomein. Alle studenten die staan ingeschreven op een opleidingsdomein worden in het pilotonderzoek meegenomen.

Ook bestaande (her)oriëntatieprogramma's, die tot nu toe gebruik hebben gemaakt van een andere inschrijfpositie dan de opleidingsdomeininschrijving dienen hun studenten in te schrijven op een domein en het programma vorm te geven conform de wettelijke kaders die zijn toegelicht in de beleidsregel.

Tussen 2024-2028 wordt onderzocht of de werkwijze op basis van de bestaande wet- en regelgeving toereikend is, en of oriëntatieprogramma's effectief zijn. Door evaluatieonderzoek en monitoring komen succesfactoren en eventuele knelpunten in beeld. Vervolgens kunnen het toekomstige beleid en het wettelijk kader voor oriëntatieprogramma's evidence-based worden vormgegeven op basis van de tijdens de pilot opgedane inzichten.

2. Doelgroepen pilot

- Welke doelgroepen heeft OCW in gedachten of voor ogen voor de oriëntatietrajecten voor aspirant-studenten ?
- Vervuiling van de data is een mogelijk risico doordat de verschillende doelgroepen die instellingen onderscheiden (oriëntatie op onderwijs, heroriëntatie op onderwijs, oriëntatie op vervolgstap in carrière, heroriëntatie op vervolgstap in carrière) lijkt met één inschrijfpositie niet mogelijk. Hoe gaat OCW dit ondervangen in de opzet van het onderzoek?
- Wat is de verwachting van OCW t.a.v. de omvang van deze doelgroepen voor oriëntatietrajecten?

Antwoord

Een oriëntatieprogramma is bedoeld voor een student die:

- bij de aanmelding nog geen weloverwogen studiekeuze voor een kwalificatie kan maken en om die reden eerst een oriëntatieprogramma wenst te volgen, of
- na de aanmelding voor een kwalificatie als gevolg van het intakegesprek of studiekeuzeadvies, bedoeld in artikel 8.0.4 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, alsnog de behoefte heeft aan het volgen van een oriëntatieprogramma, voordat er een inschrijving voor een kwalificatieplaats vindt, of
- Na een verkeerde studiekeuze zich wil oriënteren op een nieuwe kwalificatie.

Voor studenten die nog staan ingeschreven bij een opleiding, maar zich willen heroriënteren geldt dat zij niet overgeschreven dienen te worden naar een domein, mits:

- ze nog niet zeker weten of ze daadwerkelijk van studie willen wisselen;
- de inschatting is dat ze niet langer dan drie maanden hoeven te oriënteren; en
- ze volgen nog minimaal één beroepsgericht onderdeel van de opleiding.

Deze studenten kunnen binnen de gekozen opleiding ondersteuning krijgen bij heroriëntatie binnen LOB.

De studieloopbaan van studenten kan gevolgd worden op basis van de inschrijfposities die worden geregistreerd in het register onderwijsdeelnemers tussen 2024-2028.

OCW verwacht dat circa 6000 studenten een oriëntatieprogramma zullen volgen.

Nadere toelichting

Een oriëntatieprogramma heeft tot doel studenten te begeleiden bij het maken van een passende en bestendige studiekeuze, waardoor het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) en onnodige studiewissel kan worden verminderd. Oriëntatieprogramma's staan open voor alle studenten die toelatingsrecht hebben tot niveau 2, 3 of 4 die nog geen gerichte studiekeuze kunnen maken. De mbo-student met een diploma van het voortgezet onderwijs of een overgangsbewijs naar 4 havo of 4 vwo, kan deelnemen aan een oriëntatieprogramma als er nog geen studiekeuze kan worden gemaakt. Ook als zij eerder zijn uitgevallen, opnieuw mbo willen volgen en willen oriënteren op hun studiekeuze kunnen zij deelnemen aan een oriëntatie-programma. Ook mbo-studenten die reeds een opleiding hebben gekozen en zich opnieuw op hun studiekeuze willen heroriënteren kunnen deelnemen. Oriëntatieprogramma's staan niet open voor entreestudenten (mbo niveau 1). De entreeoopleiding is bedoeld voor mensen zonder een diploma van een vooropleiding en zonder toelatingsrecht tot mbo niveau 2. Tijdens de entreeoopleiding kan een student -net als in een oriëntatieprogramma- individuele coaching en loopbaanbegeleiding krijgen. Een oriëntatieprogramma als bedoeld in deze beleidsregel heeft voor studenten die de entreeoopleiding volgen om die reden geen toegevoegde waarde.

Tot slot, een domeininschrijving betreft de BOL. Er is echter veel ruimte om het oriëntatieprogramma met nauwe betrokkenheid van het (regionale) bedrijfsleven vorm te geven en studenten kennis te laten maken met de beroepspraktijk. Na doorlopen van het oriëntatieprogramma kunnen studenten ook kiezen voor een bbl-opleiding.

3. Bekostiging – subsidie

- Klopt het dat er in extra geld aan de lumpsum wordt toegevoegd t.b.v. deze pilot?
- Blijft de financiering van het oriëntatiejaar 1,0?
- Welke subsidies zijn van toepassing op deze pilot?

Antwoord

Er is vanaf studiejaar 2023-2024 inderdaad 7 miljoen toegevoegd aan de lumpsum t.b.v. de oriëntatieprogramma's. Zie werkagenda mbo, pagina 31. Per 2024 is dit 14 miljoen per jaar.

<u>Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt:</u>							
Loopbaanoriëntatie en-begeleiding (LOB)	20	33	33	33	33	33	33
Oriëntatieprogramma's	0	7	14	14	14	14	14
Arbeidsrelevant aanbod	1,6	2,7	3	3	3	3	3
Stagepact/stagediscriminatie	0,5	9,5	7,5	7,5	2,5	2,5	2,5
Werkagenda voor uitvoering (WAU) SBB en DUO	0,1	2,9	3,7	4,9	3,9	3,1	3,1
Bekostiging CN	0,7	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Studenten die een oriëntatietraject willen volgen dienen te worden ingeschreven op o een opleidingsdomein. Daarmee geldt voor oriëntatietrajecten een prijsfactor 1.0.

Met betrekking tot de toepasbaarheid van subsidies wordt in de toelichting van de beleidsregel verwezen naar de Subsidieregeling **versterking Aansluiting Beroepsonderwijskolom (VABOK)**. Deze kan benut worden om (regionaal) samen te werken met scholen in het voortgezet onderwijs, ook in het kader van een doorlopende LOB-leerlijn.

De subsidie heeft als doel om de aansluiting tussen vmbo en mbo en mbo en hbo te verbeteren. De subsidie wordt aangevraagd door een samenwerkingsverband van vo-, mbo- en hbo-instellingen, waarbij het mbo altijd penvoerder is. Met het geld moeten de instellingen een coördinator aanstellen, de aansluiting tussen de onderwijsprogramma's verbeteren en aan doorlopende begeleiding werken. De deelnemende onderwijsinstellingen integreren in hun onderwijs gezamenlijke activiteiten/projecten, zodat leerlingen en studenten in de verschillende fases van hun opleiding kunnen kennismaken met het beroepsonderwijs en de mogelijke vervolgstappen in hun schoolloopbaan. Aanvullende vereisten zijn uiteengezet in de subsidieregeling¹.

4. Diploma's en certificaten

- Kan er tijdens, of aan het eind van, een oriëntatietraject een mbo-verklaring worden afgegeven aan een student

Antwoord

Ja, het is toegestaan om een mbo-verklaring af te geven aan studenten die een oriëntatieprogramma hebben gevolgd. Een beroepsopleiding omvat een inschrijving op opleidingsdomein, kwalificatiedossier of kwalificatie (artikel 8.1.1. tweede lid, WEB). En voor beroepsopleidingen, waaronder dus een opleidingsdomein, geldt dat een mbo-verklaring kan worden afgegeven, op basis van:

- 7.4.6a, eerste lid, WEB: "Een student die ten minste één waardering voor een onderdeel of voor een deel daarvan van de opleiding heeft behaald waarvoor geen diploma als bedoeld in artikel 7.4.6, eerste lid, of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3, eerste lid, kan worden uitgereikt, ontvangt op zijn verzoek, een door de examencommissie af te geven verklaring."
- 7.4.6a, derde lid, WEB: "Op de verklaring zijn in ieder geval opgenomen de onderdelen of de delen daarvan waarvoor op de datum van beëindiging van de opleiding door de student een waardering is behaald en de overige bij

ministeriële regeling te bepalen gegevens die per categorie van studenten kunnen verschillen.”

In de Regeling modellen voor mbo-diploma, mbo-certificaat en mbo-verklaring (artikel 4, eerste lid) is een model voor mbo-verklaringen opgenomen in bijlage 9 van de regeling. In de invulinstructie staat achter beroepsopleiding tussen haakjes vermeld 'naam en crebocode van de kwalificatie'. Op basis van wet- en regelgeving kan hier ook de code van het opleidingsdomein worden opgenomen.

Toelichting

Wanneer de student doorstroomt na een oriëntatietraject doorstroomt naar een opleiding binnen de instelling waarop deze is ingeschreven, dan wordt geen mbo-verklaring afgegeven maar neemt de student de resultaten mee.

